GAZETA KRAKOWSKA

Nro 59.

z KRAKOWA DNIA 25 LIPCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 17 Lipca.

Królewski Warszawski Uniwersytet ukończywszy kursa roczne odbył w dniu 15 Lipca r. b. w Kościele PP. Wizytek publiczne obchodowe Posiedzenie na pamiątkę uczonych mężów. Obchód ten rozpoczęła Msza S., którą miał W. JX. Falkowski Rektor Instytutu Głuchoniemych przy odgłosie muzyki, w obecności JW. JX. Koźmiana Biskupa Kaliskiego, JW. Oebschelwitza Senatora Kasztelana Kuratora Jeneralnego Instytutów Naukowych, JJWW, Staszica, Zielińskiego Radców Stanu i Dyrektorów Jeneralnych Kommissyi Rządowych, wielu znakomitych osób, młodzieży Akademickiey i ze szkół Woiewódzkich w Stolicy będących, tudzież licznie zgromadzoney publiczności. Zastępuiący Rektora Uniwersytetu Dziekan Wydziału Prawa i Administracyi W. Bandtkie zagaił posiedzenie stosowną do okoliczności przemową; poczem Professor W. JX. Szaniawski czytał *Wiadomość o życiu uczonem Mikołaia Zalaszowskiego*, zaś Professor W. Brodowski rozprawę w treści: *Co stanowi szkołę Malarską.* Potem zostały rozdane nagrody i pisma pochwalne za naylepsze rozprawy i twory sztuk pięknych. Za rozprawy, czterech odebrało medale złote, ieden pochwałę za twory zaś sztuk pięknych, siedmiu otrzymało medale, a szesciu pisma pochwalne.

Odśpiewanie Hymnu S. Ambrożego zakończyło całą tę uroczystość.

Z Petersburga d. 17 Czerwca d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Dnia 15 b. m., Hrabia Laferronay, Ambassador N. K. J. Ch., w wigiliią wyiazdu swoiego na czas z tuteyszey stolicy, otrzymał audyiencyie pożegnania u N. Cesarza Jegomości, i u NN. Cesarzowych, w pałacu zimowym. Hrabina Laferronaye, małżonka Ambassadora i Hrabianka Laferronaye córka, miały także audyiencyią pożegnania u NN. Cesarzowych.

Rada ustanowień kredytowych, na posiedzeniu d. 7 b. m. sprawdziła ostatecznie rachunki, złożone iey z roku 1822. Praca ta w zbiorze swym wystawia dokładne zachowanie porządku, prawem przepisanego, a ieżeli została ukonczoną

później, iak zwyczaynie, opóźnienie to przyznać należy samemu tylko wypadkowi śmierci Barona Kampenhauzena, Kontrollera Państwa. Na temże posiedzeniu czytano postanowienie dawnieyszey Rady, potwierdzone przez Jego Cesarską Mość, przepisuiące wstrzymać zmnieyszenie biletów bankowych, i obrócić różne summy na umorzenie długu publicznego, które były przeznaczone na umorzenie monety papierowey. Przystąpiono następnie do rewizyi rachunków r. 1823.

Dnia 31 Maia. Na przedstawienie Biskupa Łuckiego Rzymsko-Katolickiego Gaspra Cieciszewskiego, naymiłościwiey rozkazano: bydź iego Koadjutorem, Pralatowi Archidyakonowi katedry Łuckiey, Michałowi Piwnickiemu, z prawem następstwa po śmierci Biskupa Gaspra Cieciszewskiego, równie w tytule Biskupa Dyecezyi Łuckiey Rzymsko-Katolickiey, iako i w posiadaniu maiętności przystołowey katedralney Fastowki, z przynależnemi do niey wsiami, na osnowie Ukazu dnia 28 Kwietnia 1798 r.

Przez Naywyższy Ukaz do Nayświętszego Rządzącego Synodu, dany dnia 7 Maia r. b., Arcybiskup Astrachański Abraam naymiłościwiey przeznaczony na Arcybiskupa Jarosławskiego i Rostowskiego, z zatrzymaniem stopnia starszeństwa dawnieyszey swey dyecezyi.

Z Paryża d. 8 Lipca.

Proiekt do ustawy względem drog wieyskich przyięła izba Deputowanych z niektoremi zmianami. D. 6 zdaną była sprawa o nowey ustawie celney, potem roztrząsała izba budżet na rok przyszły.

Onegday izba Parów przyięła większością 111 głosów przeciw 4 proiekt do ustawy uchwalaiący dodatkową summę do wydatków w r. 1823.

Wczoray w południe była w St. Cloud pod prezydencyą Króla półtorogodzinna rada Ministrow.

Ciągle spadaią nasze papiery; na onegdayszey giełdzie stał ich bieg między 99 i 98 fr. za 100, nakoniec pozostał przy 98 fr. Bieg innych papierów nie był lepszy: Neapolitańskie stały 83 1/2, Hiszpańskie obligacyie 17, a pożyczka Hiszpańska 54 za 100. Właściciele papierów ponieśli wielkie straty.

Przed kilku dniami młoda kobieta rozwiązaną została nieżywą dziewczyną, która miała 2 głowy, 4 ręce i 4 nogi, 18 calów długości i ważyła 20 funtów. Matka znayduie się w dobrym stanie zdrowia.

W tych dniach stało u pręgierza 4 złoczyńców z których naystarszy ma lat 19.

Xże de la Chartre tchnięty został paraliżem i znayduie się w niebezpiecznym stanie.

Jenerał Lafayette odpłynie z synem swoim do Ameryki na okręcie Cadmus, który d. 10 b. m. z Hawru do Nowegoiorku popłynie. Wiadomo, iż rząd północney Ameryki postanowił przysłać po niego fregatę, lecz on dla znacznych kosztów oney nie przyiął.

W nocy na 28 Czerwca spaliła się prawie połowa miasteczka Bourg d'Ault. Z 400 domów 180 stało się pastwą płomieni. Zginął przytem ieden człowiek i nowourodzone dziecię. Szkodę podaią do pół milliiona franków, która dla mieysca liczącego 1500 dusz iest ogromną.

Pogłoska przeznacza P. Talaru, Posła naszego w Madrycie, na Ministra spraw zagranicznych, a Jenerała Hr. Digeon na Ministra woiennego.

Dziennik Handlowy donosi, że z Hiszpanii nakazano wszystkim Portugalczykom wyiechać.

Przez Telegraf nadeszła wiadomość, że orszak Króla Wirtembergskiego przybył d. 7 b.m. w wieczór do Marsylii, a Króla oczekiwano d. 8.

Sprawa o serce Gretrego roztrzygnioną nakoniec została. Burmistrze Leodyum (mieysca urodzenia Gretrego) którzy go żądali, odsądzonemi zostali, i serce tego sławnego Kompozytora pozostanie w Montmorency, gdzie wnuk iego wystawia dla niego kaplicę.

W departamencie Aisne złapano niedawno dwóch nowego gatunku przemycicielow, to iest: dwóch psów, którzy nieśli 24 funtów zakazaney tabaki. Psów zabito, lecz właścicielow ich dotąd nie odkryto.

D. 5 b. m. mieszkaiący w Paryżu Amerykanie obchodzili rocznicę niepodległości Ziednoczonych Stanow. Pomiędzy gośćmi znaydowali się P. Brown Poseł Amerykański, Jenerał Lafayette, były Poseł w Madrycie P. Erving. Ostatni wniósł zdrowie Lafayetta, który odpowiadaiąc na nie rzekł: iż poczytuie się za szczęśliwego, że w krotce znaydować będzie w drodze do połnocney Ameryki pod banderą wolności i niepodległości. Uczta zakończyła się wesoło spełnieniem wielu zdrowiow.

Jeden z tuteyszych kupców wystawił na sprzedarz essencyią podług Jturbida.

W Lillebon, gdzie niedawno wykopano piękny posąg z wyzłacanego bronzu, odkryto ieszcze w przeszłym miesiącu kilkanaście sztuk starożytności, to iest małego Herkulesa, lampę, dwa popielne dzbany, małego Appolo i kilka sztuk należących do wielkiego posągu, który znaleziony został pogruchotany. Właściciel tego mieysca każe czynić ieszcze dalsze kopania.

Podług listu z Port-au-Prince (wyraża Dziennik Gwiazda) oczekuią na Hayti w krótce napadu z Europy. Planem obrony iest: iż za przybyciem nieprzyiacielskiey flotty, wszystkie urodzaie na rowninach zniszczone zostaną, a z gór, do których cofną się Haytanie, nie dadzą we dnie i w nocy nieprzyiacielowi pokoiu, tak iż bez stoczenia bitwy, z niedostatku żywności, przez upał i żołtą gorączkę w kilku miesiącach zniszczony zostanie.

Od granic Hiszpańskich d. 6 Lipca.

Umiarkowanie, które rząd Hiszpański okazuie, ma dobroczynny wpływ i na władze w Katalonii. Kilkanaście osob, które uwięzione tam zostały w moc wyroku przebaczenia, otrzymały wolność, a między innemi Pułkownik Coludi, który służył pod Erolesem. Uwięziony on był iako należący do zaszłych w Tarragonie w r. 1820 poruszeń, ale ponieważ o nich nic wyrok przebaczenia nie wspomina, został zatem uwolniony. Niedawno przybył do Reus były Deputowany Stanów Baiges i okazał wydany sobie przez Jenerała Odonel w Algesiras paszport. Nietylko nie doznał żadney przykrości, ale nawet pokazuie się publicznie. Junta do rozpoznania postępowania urzędnikow, ustanowioną także w Katalonii została; prezyduie w niey Intendent jeneralny.

)s(

W Saragossie teraźnieyszy Jenerał kapitan d'Espanna wydał surowe rozporządzenie względem utrzymania spokoyności. Każdy Królewski ochotnik, któryby oprócz służby broń nosił ma bydź z pocztu wymazany, a officerowie, którzy czyniliby zawady sądom, będą skasowanemi. Noszenie lasek z ukrytą bronią lub długim okuciem iest pod wielkiemi karami zabranione. Kto niema dla religii uszanowania i publicznie powstaie przeciw zasadom kraiu, ten nie iest zdatnym do uczenia młodzieży. Wszystkie bezbożne i nieprzystoyne xiążki, tudzież exemplarze czczego dzieła konstytucyią nazwanego, muszą bydź w przeciągu 3 dni oddanemi, aby publicznie spalonemi zostały. Na nieposłusznych oznaczona iest 4letnia galerowa kara.

Z Madrytu d. 1 Lipca.

Główna junta akcyionistów banku S. Karola stawiona była d. 23 Czerwca przed Królem przez icy Prezesa Margr. Valverde i iey Dyrektora Margr. Almenara, i J. K. M. odpowiedział w łaskawych wyrazach na przemowę Prezesa.

Mówią tu, iż odbyła się pod prezydencyią Króla wielka radą, na którey znaydowali się wszyscy Ministrowie i Posłowie, wyiąwszy Angielskiego i północney Ameryki. Nie zgadzaią się ieszcze czyli tyczeła się Portugalii i zwołania tamteyszych Stanów lub południowey Ameryki.

Królewska kompania wysp Filipińskich oznaymiła, iż wypłaci wszystkie zaległości, które przez rewolucyią wstrzymane były.

Jenerał Ballasteros nie znayduie się teraz ani w Kadyxie, ani w Gibraltarze, ale na okręcie Francuzkim stoiącym w porcie Kadyxkim. Gdy w mieście znieważony był przez oba stronnictwa i udał się o to do Jenerała Francuzkiego, ten dał mu do zrozumienia, aby się z miasta oddalił. Aże lękał się, aby w Gibraltarze nie był ieszcze gorzey przyięty, udał się zatem na okręt Francuzki i dotąd nie odpłynął.

Minister sprawiedliwości przesłał Jeneralnemu Intendentowi policyi rozkaz Królewski, iż osoby, które przez złe zrozumienie wyroku przebaczenia powróciły do Madrytu, starać się muszą o pozwolenie bawienia w stolicy.

Z Puerto-Rico nadeszły do Ministra woiennego urzędowe doniesienia pod d. 15 Maia, które o stanie naszych osad w południowey Ameryce zawieraią ważne wyiaśnienia. Uwiadomieni iesteśmy, opiewaią one, o różnych klęskach które Bolivar w wyższym Peru poniosł. Zasługuiący na wiarę i przychylny Hiszpan Vincent Pera, który z Maracaibo przybył, opisuie naydokładniey słabość i nędzę powstańców i gdy dowiaduiemy się zewsząd o życzeniu przywrócenia władzy Królewskiey, przeto mała liczba tych niechętnych w krótce wzróść może. Zbieg Hiszpański, Pułkownik Perez, został w śród dnia na ulicy w PuertoCabello zamordowany, a Kapitan od pułku Murzynów wykrzykiwał wszędzie: niech żyie Król! i nikt nie śmiał mu się sprzeciwić. Przeszło od roku woyska powstańców nie otrzymały ani iednego reala i przestawać muszą na sucharach i solonem mięsie. Z niedostatku pieniędzy musiał lud dwie bryganty, Pinchina i Ulrica, opuścić, a Kapitan Angielski Maitland nie mogąc dłużey znosić tey nędzy, złożył dowodz-

two. — Z Ziemi staley nadeszły wprost wiadomości, które maią cechę urzędowości. Donoszą one, iż Jenerał Królewski Contarac osadził Santa-Fe. Bolivar został z 14,000 woyska swoiego zupełnie pobity, i pierwszym skutkiem tego pobicia było, iż 400 iego woyska przeszło do Królewskiego. Przy ucieczce Boliwara do Kartageny tak bardzo woyska Królewskiego na iego nacierały, iż cała iego honorowa straż częścią zginęła, częścią się rozbiegła, a Jenerał Sucre błąka się z małym korpusem i nadaremnie żąda posiłków. Rząd tymczasem zakazał pod karą śmierci rozszerzać podobne wiadomości o woysku. Wszędzie zachodzi naywiększy nieład. Cisneros przebiega płaski kray z iedną bandą, która mieszkańcom Zurli tak się obmierzłą stała, iż za iegó głowę wyznaczyli 3000 piastrów nagrody. W Lano chcieli mulaci wszystkich białych ludzi wyrznąć; siedmiu należących do spisku officerów rozkazał Paez rozstrzelać. Podług doniesienia Kapitana Amenguela Królewski Jenerał Olaneta osadził Maracaibo, a w Laguna, zkąd powstańcy do Cora uciekli, zabrał 7 okrętów. Z urzędowey części gazet wychodzących w Arequipa i Cuzco dowiaduiemy się, że Laserna d. 28 Października pod Cochamba odniósł zwycięztwo nad Lanzą, który utracił w zabitych 6 0 a w ranionych 500 ludzi, wszystkie działa, tabory i kassę woienną. Dzisieysza Gazeta Rządowa przyrzeka ogłosić w krótce drugie doniesienie o zdarzeniach w południowey Ameryce.

Z Londynu d. 6 Lipca.

Król Portugalski (wyraża Gazeta Goniec) żąda od naszego rządu do swey służby korpusu Angielskiego; lecz na iaki cel lub pod iakiemi warunkami? jeszcze niewiadomo, i wierzyć niemożna wieści, iakoby 8000 Hanowerskiego woyska dać miano na żołd Portugalski. Zapytanie się o pomoc woyskową nie zdaie się podlegać wątpliwości, ale rząd nasz ieszcze nic w tey mierze nie oświadczył. Jeżeli woysko Francuzkie utrzymywać w Hiszpanii może spokoyność publiczną, bez mięszania się do wewnętrznych spraw kraiu, czemuż woyska Angielskie nie miałaby takiey samey uczynić przysługi Królowi Portugalskiemu, sprzymierzyńcowi naszemu? tylko podług umów Portugaliia żądać nie może od Anglii woyskowey pomocy, iak tylko przeciw napadowi obcego Mocarstwa, a do takiego przypadku niema żadnego podobieństwa.

Jedna z gazet tuteyszych podaie nowe lekarstwo przeciw ukąszeniu przez psa wściekłego. Nieiaki P. Harrison, który od takowego psa 3 razy był w policzek ukąszony, natarł sobie zaraz rany kuchenną solą i to kilka razy powtórzył. Nakoniec przyłożył sol na rany i nie doznał wcale żadnych złych skutków.

Pod Chelmsford (o 6 mil Niemieckich od Londynu) rzeczka Chelm wezbrała przez ustawiczne deszcze w dniu S. Jana w 8 godzinach do takiey wysokości, iż w ogrodach, łąkach i domach znaczne zrządziła szkody. Zabrała wiele siana, a kury, świnie &c. musiały bydź na góry wynoszone.

Wielkiemu tragicznemu Aktorowi Kemble wystawiony będzie w Westminsterskim opactwie w tak zwanym kącie Poetow pomnik.

Pułkownik Leicester Stanhope powrócił tu z Grecyi i utrzymuie, iż mimo przeciwności, które Grecy do przezwyciężania maią, Turcy nie potrafią w tey kampanii uczynić postępów.

Na okręcie Athol o 28 działach przybył tu z swoią rodziną Wielkorządca Kanady, Jenerał Hr. Dalhousie. Handel tak się tam ciągle pomnaża, iż do 6 Czerwca przybyło do Quebeku do 200 okrętów z Anglii.

Dziś na giełdzie ogłoszona została pożyczka dla Buenos Ayres w kwocie do 1 mil. Fs. na prowizyią po 6 od sta. — Głównym przedsiębiercą tey pożyczki iest Dom handlowy Braci Baring i kompanii.

Podług naynowszych doniesień z Peru potwierdza się dawnieysza wiadomość że tam wybuchnęła przeciwna rewolucyia, i że Krolewsko Hiszpańskie woyska odniosły nieiakie korzyści nad powstańcami. Tyle z tych doniesień z pewnością przekonać się można, iż powstanie rozpoczęło woysko: pułk Murzynów w zamku Callao (naywarownieyszym tamteyszym porcie o milę od Lima) wywiesił d. 5 Lutego Hiszpańską banderę i dla niepłaconego żołdu wypowiedział posłuszeństwo republikańskiemu rządowi. Na iego czele znaydować się ma Sierżant, nazwiskiem Damaso Mazano, ale więcey podobieństwa iest, że Hiszpański Pułkownik Casa-Jruio. — Woyska podaią winny im żołd od rządu republikańskiego do 200,000 uncyy, lecz chcą przestać na połowie, byle im zaraz wypłaconą była i oddać zamek; ofiarowano im 20,000 uncyy, ale gdy te czynią tylko 10tą część żądaney kwoty, nie przyszło zatem do zgody, zostaią w posiadłości zamku i zaczęły d. 10 Lutego strzelać do powstańców. Zaczęła się więc od tego dnia domowa woyna w Peru. Prezes Kongressu Peruwiańskiego napomniał tymczasem pozostałe wiernemi Rzpltey woyska, aby niełączyły się z buntownikami i wezwaniom Hiszpańskich jenerałów nie dowierzały. Naczelny Wódz woyska Corea wydał podobnąż odezwę do swego woyska i przyrzekł żołnierzom, którzy na stronę Hiszpańską przeszli, zupełne przebaczenie, ieżeli powrócą pod chorągwie Rzpltey. Tymczasem republikański Jenerał Bolivar, któremu Kolumbiia winna swą wolność, mianowany został nieograniczonym dyktatorem, i pod d. 13 Lutego wydał następuiącą odezwę: "Peruwianie! Kongres Peruwiański przy zakończeniu teraźnieyszych swoich posiedzeń, dał mi naywyższy dowod swey ufności, mianuiąc mnie nieograniczonym władcą i ustanowcą losu waszego. Puruwianie! Kray wasz znayduie się w naygroźnieyszych okolicznościach, wszelako nierozpaczaycie o iego uratowaniu i staniu się wolnym. Rzeczpospolita znayduie się wprawdzie w niebezpieczeństwie, ale daleko ieszcze do iey upadku! Woysko, z którem przybyłem Wam na pomoc z Kolumbii, iest nienaruszone, niepobite i wcale niezwyciężone. 10,000 świeżego posiłkowego woyska idzie Wam z Kolumbii na pomoc. Nie iestże to wszystko, czego żądać, czego życzyć sobie możecie? Peruwianie! W przeciągu pięciu miesięcy doznaliśmy pięciorazowego odpadnienia od sprawy naszey, lecz, chociażby liczba inaczey myślących i obłąkanych nawet półtora milliona wynosiła, pozostaie iednak zawsze ieszcze 14 mill. dobrze myślących Ame-

rykanów, na których opiece i pomocy polegać możecie. Kraie la Plata, Chili, Mexyk i Kolumbia wspólną z wami maią sprawę. Obok nich iest także słuszność za nami, a zatem polegać możemy na pomocy Nieba i pewnemi bydź zwycięztwa. Peruwianie! Bądźcie wytrwałemi i ufaycie nam, którzy Was iako bracia kochamy. Hiszpanie ufaią ślepemu szczęściu, czego my, Wasi bracia, nie czyniemy, ale polegamy na prawych uczuciach i celu naszem, i w krótce okaże się na polu bitwy przy kim panowanie nad Peru pozostanie, czy przy nas, synach chwały, czy przy Hiszpanach, którzy polegaią na ślepem szczęściu.„ — D. 11 Marca wydał Bolivar z głównej swey kwatery Truxillo następuiące oświadczenie: "Peruwianie! Klęski przez woysko poniesione, i niezgoda pomiędzy zdradzaiącemi oyczyznę stronnictwami przywiodły Peru do tak pożałowania godnego stanu, że musiało się uciec dla utrzymania swego istnienia do tyrańskiey władzy dyktatora. Konstytucyyny Kongres powierzył mi tę ohydną władzę, której przyięcia nie mogłem odmówić bez stania się zdraycą względem Kolumbii i Peru, które przez związki słuszności, wolności i spraw narodowych nayściśley z sobą są połączone. Wolałbym nigdy nie znaydować się w Peru i niesłyszeć o waszem upadku, niżeli przyiąć obmierzły tytuł dyktatora. Ale Kolumbiia była zagrożoną, nie wypadało mi się więc cofnąć. Peruwiianie! Wasi Naczelnicy, wasi wewnętrzni nieprzyiaciele spotwarzyli Kolumbiią, iey walecznych obrońców i mnie samego; udaią, że chcemy Was waszych praw i niepodległości pozbawić; lecz w imieniu Kolumbii i przysięgi oswobodzego woyska oświadczam Wam, że władza moia nie będzie dłużey trwała nad zakres nieodzowney potrzeby do przygotowania nas do zwycięztwa, że od tey chwili woysko pod moiemi rozkazami będące opuści wasze prowincyie, i Wyrządzonemi będziecie przez wasze konstytucyyne władze. Peruwiianie! Poboiowisko było świadkiem waleczności naszych żołnierzy i będzie świadkiem waszego tryumfu. Ta sama ziemia zobaczy, iż złożę dyktaturę i z moiemi towarzyszami oręża powrócę do Kolumbii, skoro uzyskamy wolność, bez zabrania nawet ziarnka piasku z Peru.„

— D. 9. —

We Wtorek odbyła się gabinetowa rada w Kancelaryi spraw Zagranicznych trwaiąca od godziny 2 do wpół do 4tey z południa.

Viceadmirał, Lord Beauclerk udaie się za pierwszym pomyślnym wiatrem na woiennym okręcie Blanche do Lizbony, dla obięcia dowództwa nad liniiowym okrętem Windsor-Castle. Obecność dowódcy tego stopnia przeznaczoną iest do przyięcia Krola Portugalskiego na okręt, ieżeliby ieszcze tego potrzeba wypadła. Okręt Blanche odpłynie z Lizbony do południowey Ameryki.

Królowa wysp Sandwiskich umarła na zapalenie w piersiach, którey choroby sławni nasi lekarze Halford, Holland i Ley wydali opis. Król lubo iest także chory dał się odwieść od zamysłu zawiezienia, stosownie do kraiowego zwyczaiu, zwłokow swey małżonki do kraiu, i będą tu pogrzebane.

We wtorek, iak pisma nasze donoszą, N. Cesarz Rossyi na wyraźne iego żądanie, został iednomyślnie przez tu-

teysze towarzystwo ogrodów honorowym członkiem obrany. Wielki Xże Weymarski iest czynnym korresponduiącym członkiem tego towarzystwa.

Zwłoki Lorda Birona zachowane w spirytusie, wystawione są na widok publiczny. Lordowa Biron stósownie do swego życzenia widziała ie prywatnie. Będą one na żądanie siostry zmarłego nie w Westminster, ale w grobie rodzinnym w opactwie Newstead złożone.

Wysłani do Buenos-Ayres handlowi nasi Kommissarze (którzy maią donieść o tuteyszym politycznym stanie) Konsul Parish i Vicekonsul Newerost, złożyli d. Kwietnia tamteyszemu Sekretarzowi stanu spraw zagranicznych, P. Rivadavia, wierzytelne listy swoie. Znaydował się tam także sprawuiący interessa Rzpltey Kolumbii, P. Funes, który dla tey Rzpltey i za osobistem zaręczeniem Boliwara zagciągnąć chciał 3 do 500,000 piastrów. — Porównawszy wszystkie doniesienia z południowey Ameryki, stoią tam rzeczy iak następuie: Peru iest właściwym placem boiu. Stronniey Królewscy, którzy teraz przemagaią, posiadaią 12,000 woyska pod Jenerałami Cantarac, Valdez, Laserna i Olaneta, które stoią pod Lima, Taria, Arequipa i Cuzko. Pobity przez woyska Królewskie Peruwiański korpus pod Jenerałem Le Mar, wynoszący około 4000 ludzi cofnął się do Patovilla. Na pomoc przybył mu z 10,000 ludzi teraźnieyszy Dyktator Peru Bolivar, który z Kolumbii oczekuie nowych posiłków. Zachodzi więc teraz pytanie: czyli woyska Hiszpańskie w Peru z przychylnemi sobie rodakami potrafią całą potęgę połączonych kraiów Kolumbii, Buenos-Ayres, Chili i Mexyku przeważyć lub uledz muszą? Gazeta Geniec sądzi, iż podług teraźnieyszego położenia rzeczy ostatni wypadek iest naypodobnieyszy do wiary, ponieważ Hiszpania i Portugalija nie mogą z Europy woysk swoich do Ameryki posłać, a przeciw obcem woyskom z Europy wystąpią Anglija i Ziednoczone Stany północney Ameryki.

Wiele przesadnych doniesień, które przez zachodnie Jndyie, a zwłaszcza przez Hiszpaniią i Francyią do Europy nadeszły o położeniu południowey Ameryki, a mianowicie Kolumbii pochodzą z Porto-Rico. Podług listow z Alvarado pod d. 16 Maia przybył tam nasz okręt Kameleon z pismami do P. Harvey i zastał naywiększą spokoyność.

Dnia 25 Kwietnia Viceprezydent Rzpltey Kolumbiyskiey Santander dał dla Angielskich Deputowanych PP. Henderson, Hamilton i Campbell wielki obiad, na który zaproszone były wszystkie wyższe Władze. — Jenerał Soublette przeznaczony iest na Posła od tey Rzpltey do Dworu Londynskiego.

Z Rio Janeiro pod d. 3 Maia piszą: W porcie tuteyszym znayduią się teraz 4 woienne Francuzkie okręty; wczoray przybył tu liniiowy okręt z Francyi, a pod brzegami Brazyliyskiemi krąży do 7 Francuzkich okrętów, kilka z nich odpłynęło do przylądka Horn. Cesarz udał się do Campos.

Z Koblentz d. 6 Lipca.

Miasto nasze, mieysce urodzenia Austryiackiego Ministra Stanu, &c. Xięcia Metternich, ma szczęście posiadac go od onegdaysza w murach swoich. Niektórzy z będących w Johannisberg gości, iako to, oprócz Syna JO. Xcia Wiktora, Xże Reuss, Paweł Esterhazy i Schönberg, P. Tatitszew, Margr. Caraman i Hr. Woronzow znayduią się tu także.

DODATEK
DO Nro 59.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 25 LIPCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 15 Lipca.

Onegday w wieczór przybył tu J. C. W. Arcyxiąże Rudolf, Kardynał i Xże Arcybiskup Olumoniecki, a dziś udał się do Baden.

Z Berlina d. 17 Lipca.

Dwór Królewski zawdział d. 15 b. m. na dni 14 żałobę za J. C. W. Wielkiego Xcia Toskańskiego.

Ces. Austryiacki gabinetowy Goniec Rettich, który przybył tu z Petersburga, poiechał do Frankfortu nad Menem. Przebiegli także tędy gońcy Kr. Francuzki Moconnais z Petersburga do Paryża, a Kr. Bailey Angielski z tegóż miasta do Londynu.

Z Karlsruhe d. 6 Lipca.

J. K. W. Wielki Xże udał się do Baden dla odwiedzenia przybyłych tam NN. Królestwa Bawarskich.

Wielki Xże Jmc. mianował Szambelana i byłego Posła przy Seymie związku Niemieckiego, Barona Blittersdorf, taynym Radcą 2giey klassy. — Professora Lipskiego Buchelt mianował W. Xże professorem medyczney nauki w Uniwersytecie Heidelbergskiem i dyrektorem tamteyszego medycznego kollegium.

Od brzegów Menu d. 12 Lipca.

JO. Xżęta Meinungen i Reus-Ebersdorf, tudzież naczelny Wódz Ces. Rossyyskiego woyska, Hr. Wittgenstein, przybyli d. 9 b. m. do Frankfortu.

Na wniosek Prezesa na 17tem posiedzeniu Seymu związku Niemieckiego przystąpiono do obioru na wakuiące mieysce przez odwołanie Kr. Pruskiego Posła, Hr. Goltz, członka do kommissyi woyskowey, i wybor padł na nowego Kr. Pruskiego Posła, P. Nagler.

W Wertheim nad Menem d. 26 Czerwca r. b. umarła Xiężna Löwenstein-Wertheim po półtoraroczney chorobie w 40 roku życia.

Szczeciński Kupiec, nazwiskiem Dreher, darował dawniey mieyscu swego urodzenia Creglingen 2000 ZR. na dobroczynny zakład, a teraz na tenże cel 4000 ZR.

Ewanielicki Konsystorz w Anspach znalazł się z powodu okazuiącey się w kraiu niemoralności, która zapewne iest skutkiem długiey woyny, zmuszonym do

wyłania do dziekanów i plebanów swego obwodu surowego rozporządzenia, mocą którego duchowni ochraniać maią młodzież od złych przykładów i kształcenie iey powierzać religiynym i przykładnym nauczycielom, za których będą odpowiedzialnemi.

Z Hamburga d. 12 Lipca.

Między rządem Angielskim i wolnem Anzeatyckiem miastem Hamburgiem zawarta została ugoda względem iednakowey opłaty obustronnych okrętów i towarów w portach obu kraiów, która od 1go Lipca moc swoią wzięła.

Z Frankfortu d. 7 Lipca.

N. Król Bawarski udał się d. 28 z. m. z Nimfenburga do Badenu przy Rastatt.

Przybyli tu z Johannisberg Ces: Austryiacki Poseł przy Dworze Lizbońskim Baron Binder, Ces: Austryiacki Poseł przy Dworze Xcia Elektora Heskiego, Baron Spiegel, i Ces: Rossyyski Poseł przy Dworze Bawarskim, Hr. Woronzów - Daszków.

N. Król Wirtembergski poiechał d. 4 b. m. na kąpiele morskie do Marselii. Na początku przyszłego miesiąca spodziewany iest na powrót w Sztuttgardzie.

Z Waidachshof w Kraiu Badeńskim, donoszą, że d. 25 z. m. w okolicy tamteyszey powstała okropna burza, która wszystkie pola i ogrody krzemieniami zarzuciła i urodzaie zupełnie zniszczyła. W trzy dni potem wychodziła z ziemi mgła śmierdząca.

Z Bruxelli d 9 Lipca.

Dowodzący na morzu środziemnem naszą eskadrą Admirał Ruysch otrzymał od Króla Hiszpańskiego wielki krzyż orderu Izabelli.

Onegday przebiegł tędy goniec Austryiacki z Londynu do Johannisberg, a d. 5 przebiegło 9 handlowych gońców z Paryża do Amsterdamu.

Sprzedarz bibliioteki po Meermanie gnęła się 4 tygodnie i zebrano za nią 131,000 ZH.

Naynowsze doniesienia z Surynamy dochodzą do 28 Maia i panowała tam na owczas naywiększa spokoyność. Władze maią baczne oko na handel niewolników; Szyper Piotr Pousain pociągniony do Sądu został za przywiezienie od brzegów Afryki dwoch Murzyńskich dziewcząt.

N. Król dozwolił w naypochlebnieyszych wyrazach Gubernatorowi Batawii, P. Van Capellen, powrócić do oyczyzny, i polecił mu oddać tymczasowo gubernatorstwo wyspy, Jenerałowi porucznikowi Cock.

Z Szwaycaryi d. 1 Lipca.

Do odnowienia Szwaycarskiey gwardyi Oyca S. nie dostaie iuz iak tylko zatwierdzenia układu, która będzie z Katolickich kantonów 200 ludzi powiększoną.

Z Rendsberga d. 8 Lipca.

D. 3 b. m. założony tu został Węgielny kamień na nowe warownie, których budowa kosztować będzie 120,000 talarów.

Gubernator nasz, Xże Fryderyk Hessen - Kassel, przedsięwezmie w krotce podróż do Niemiec na kąpiele, a Pułkownik Brackel obeymie na ten czas dowodztwo w twierdzy.

Jenerał major, Xże Szlewicko - Holstein - Beck, przedsięwezmie podroz do Berlina.

Z Kopenhagi d 1 Lipca.

O upadku przemysłu w Jutlandyi daią się słyszeć powszechne skargi. Obieg pieniędzy ustał, cena zboża iest nader nizka, częścią dla znaczących się w tym roku obfitych urodzaiów, częścią dla taniości w innych kraiach. Handel bydłem, który dawniey Jutlandyi wielkie przynosił zyski, mało teraz znaczy. Toż samo powiedzieć można o handlu tłuszczami. Chów koni zmnieyszył się znacznie przez podrobienie wielkich włości. Wełna zagranicą nie popłaca. Na Skory niema także pokupu. Połów śledzi w Lamfiord był tego roku obfity; ale większą część wywieziono świeżych do Sundu, niżeli ich nasolono. Gdy beczka wiosiennych solonych śledzi siedem razy więcey warta nad świeże, przeto widoczną iest rzeczą, że wywóz świeżych zmnieysza obieg pieniędzy i pozbawia zarobku tak solarzów, iako i szyprow. Wywóz drzewa opałowego z Jutlandyi mało także znaczy, ponieważ od dwóch lat cena iego znacznie spadła. Dawniey za znaczne summy wywożono do Norwegii płócien, drelichów i podobnych gospodarskich wyrobów, co od r. 1807 ustało. Takaż okoliczność zachodzi względem wódki: kupuią onę teraz za gotowe pieniądze z Flensburga, gdy tymczasem kraiowe żyto toczą robaki w spichszach. Lękać się należy, aby wczasie nie ustały wszelkie wypłaty i nie nastał zamienny handel rzecz za rzecz.

Nietylko w psach okazuie się wszędzie wścieklizna, ale i w kotach; w Sztokolmie wściekłe koty pokąsały 5 ludzi.

Z Tryiestu d. 23 Czerwca.

Kardynał Rivarola odkrył w Rawennie zabóyców Hr. Matuci; lecz dotąd ieden tylko z nich uwięziony został.

W okólniku, który teraźnieyszy Papież wydał do Patryarchów, Prymasów Arcybiskupów i Biskupów, powstaie mocno przeciw kacerstwu i rzekomey filozofii. Towarzystwa bibliyne odebrały także w nim naganę, że z pogardą Tradycyy Oyców Kościoła i przeciw uchwałom Koncylium Trydentskiego pismo Ste na kraiowe ięzyki tłumaczą, albo raczey tak dalece psuią: "że zamiast Ewanieliy Chrystusa znaleść w niem można Ewanieliie ludzi, a co gorsza Czartowskie." J. Świątobliwość odwołuie się do pisma, które iego poprzednik w tey mierze wydał do Arcybiskupów Gnieźnieńskiego i Mohilowskiego.

Od granic Tureckich d. 14 Czerwca.

Flotta Grecka, która przeciw Kapitanowi Baszy wypłynęła, składa się z 40 Hydryiockich i 20 Speziotskich okrętów; oddział iey, który 3000 woyska zawiozł na Kandyią, natrafił na eskadrę Turecką, która zawinąć chciała do Suda. Uderzył zaraz na nią i pobił.

Teatr Narodowy.

W Niedzielę dnia 25 Lipca 1824 r. Towarzystwo Artystów Dramatycznych ze Lwowa przybyłe, da przedstawienie baieczno-krotochwilney Opery w 3 aktach przez P. Kauer napisaney, muzyką K. Lipińskiego przeplatany: *Terefere w Tarapacie*, iako część druga *Syreny z Dniestru.*

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu, w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Uwiadomia Publiczność, że w dniu 2 Sierpnia r. b. w godzinach przedpołudniowych w Biorze Wydziału Dochodów Publicznych przez publiczną Licytacyią wydzierżawione, zostaną Dziesięciny wytyczne tegoroczne Skarbowi publicznemu należące, iako to: Dworska Wołowicka, oraz gromadzkie wsiow Płaza, Cieszkowice, Przeginia Narodowa, Podłęze, Brodło, Okłesnia, Mirów i z Dworu Mirowa w Panstwie Tenczynskim. Licytacyia tych Dziesięcin zacznie się od ceny w zeszłym roku płaconey to iest:

Dworska	Wołowicka	Złotych	Polskich	340	gr.	,,
Wsiow	Płaza	—	—	211	—	,,
—	Cieszkowice	—	—	426	—	,,
—	Przeginia	—	—	390	—	15
—	Podłęże)					
—	Mirow (	—	—	64	—	,,
—	Brodło)					
—	Okleśnia	—	—	143	gr.	15
Dworu	Mirowa	—	—	101	—	15

Chęć licytowania maiący, przed zaczęciem licytacyi dziesiątą część pierwszego wywołania oney, złożyć powinni będą — Summa z licytacyi wynikła, wraz po licytacyi zaliczona bydź ma srebrną grubą monetą. Na wypadek oporu Włościan w pozwoleniu przyzwoitey wytyczy, Rząd pomoc dodać Nadlicytantowi przyrzeka. Aż do ukończenia o tę licytacyią interessu, snopki z pola zbierane nie będą. — O dalszych warunkach każdego czasu w Wydziale Dochodów dowiedzieć się można. — W Krakowie d. 20 Lipca 1824 r.

Wasserrab.

Za Sekretarz *Marcisiewicz.*

W dniu 3 Sierpnia 1824 r. o godzinie 10 ranney, w Rynku głównym W. M. Krakowa w Sklepie przy Sukiennicach pod L. 6 połozonym, (ciemnym zwanym,) odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey publiczna licytacyia na wydzierżawienie Sklepu tegóż składaiącego się z Izby iedney i Alkerza, a to na lat trzy ciągle bez przerwy to iest: od dnia 1go Października 1824 do podobnegóż dnia i miesiąca 1827 r. Chęć zatem licytowania maiących zaopatrzonych w Vadium 60 Złp. podpisany Komornik na mieysce i czas oznaczony zaprasza, gdzie zarazem warunki licytacyi ogłoszonemi zostaną. — W Krakowie d. 21 Lipca 1824 r.

Teodor Jaworski Kom: S.

Komornik Sądowy Rzeplitey Krakowskiey uwiadomia ninieyszym Publiczność, iż w dniu 27 b. m. i r. o godzinie 10 ranney w Krakowie na Rynku głownym w gmachu Sukiennic, sprzedane będą przez publiczną licytacyią bryczka, stoły, stołki, bielizna, suknie i t. p. sprzęty domowe. Życzący sobie takowe zalicytować, zechcą na mieysce i czas wyż oznaczone przybydź.

W Krakowie d. 23 Lipca 1824.

J. Słodkowski, Kom: S.

Dnia 27 b. m. i r. o godzinie 9 ranney, w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27 to iest w Kancellaryi podpisanego Komornika, sprzedane będą przez Publiczną Licytacyą za gotową Courant Monetę, rożne Kosztowności i Srebra, iako to. Wazy, Cukiernice, Puhar, Kubki z Numizmatami, Medale, Łancuch Złoty, Pierścionki i t. p. Kosztownosci i Srebra, a ktore każdego czasu, w Kancellaryi podpisanego, stósownie do Art: 54 Nowey Ustawy o Exekucyach, widzieć można.

W Krakowie dnia 17 Lipca 1824 roku.

Jarzyński, Kom. Sąd.